

6. SINIF

TÜRKÇE

**KONU ÖZETLİ
Soru Bankası**

Seda YILDIZ

6. SINIF

TÜRKÇE

KONU ÖZETLİ

SORU BANKASI

Copyright ©
Evrensel İletişim Yayın Dağıtım
San. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın her hakkı
EVRENSEL İLETİŞİM LTD. ŞTİ.'e aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

Yeni Ziraat Mah. 655. Sk. No: 15/A
Altındağ / ANKARA

Tel: (0312) 384 65 00

Faks: (0312) 384 61 00

email: evrensel@evrenseliletisim.com.tr

www.evrenseliletisim.com.tr

Yazar
Seda YILDIZ

Genel Yayın Yönetmeni
Engin KARAPINAR

Dizgi - Tasarım
Zeynep AKARSU

Basım Yeri
Korza Basım

ISBN
978 - 605 - 2110 - 99 - 7

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastiğin yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

İçindekiler

ÜNİTE - 1 : SÖZCÜKTE ANLAM

1. ÇOK ANLAMLIK TEST-1	8
2. SÖZCÜKTE ANLAM İLİŞKİLERİ TEST-2	10
3. SOMUT-SOYUT ANLAM VE NİCEL-NİTEL ANLAM TEST-3	12
4. GENEL- ÖZEL ANLAM, DEYİMLER, YANSIMA SÖZCÜKLER TEST-4	14
5. ETKİNLİK	16
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	18

ÜNİTE - 2 : CÜMLEDE ANLAM

1. AMAÇ VE SEBEP CÜMLELERİ, ÖZNEL VE NESNEL CÜMLELER TEST-1	22
2. KOŞUL VE KARŞILAŞTIRMA CÜMLELERİ TEST-2	24
3. ÖRTÜLÜ ANLAM, YAKIN VE ZIT ANLAMLI CÜMLELER TEST-3	26
4. ETKİNLİK	28
5. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-4	30
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	32

ÜNİTE - 3 : PARÇADA ANLAM

1. PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE VE YARDIMCI DÜŞÜNCELER, KONU; ŞİİRDE ANA DUYGU, KONU TEST-1	36
2. PARAGRAFTA YAPI TEST-2	38
3. PARAGRAFTA YAPI TEST-3	40
4. ETKİNLİK	42
5. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-4	44
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	46

ÜNİTE - 4 : ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

1. ANLATIM BİÇİMLERİ TEST-1	50
2. DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI TEST-2	52
3. ETKİNLİK	54
4. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-3	56
5. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-4	58
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	60

ÜNİTE - 5 : EDEBİ METİNLER VE SÖZ SANATLARI

1. ÖYKÜLEYİCİ METİNLER TEST-1	64
2. BİLGİLENDİRİCİ METİNLER TEST-2	66
3. SÖZ SANATLARI TEST-3	68
4. ETKİNLİK	70
5. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-4	72
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	74

ÜNİTE - 6 : SÖZCÜKTE ANLAM

1. KÖK VE ÇEŞİTLERİ TEST-1	78
2. EK VE ÇEŞİTLERİ TEST-2	80
3. YAPILARINA GÖRE SÖZCÜKLER TEST-3	82
4. ETKİNLİK	84
5. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-4	86
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	88

ÜNİTE - 7 : İSİM (AD)

1. İSİM ÇEŞİTLERİ TEST-1	92
2. ADIN DURUM EKLERİ VE İYELİK EKLERİ TEST-2	94
3. İSİM TAMLAMALARI TEST-3	96
4. ETKİNLİK	98
5. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-4	100
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	102

ÜNİTE - 8 : ZAMİR (ADIL)

1. SÖZCÜK HÂLİNDEKİ ZAMİRLER TEST-1	106
2. EK HÂLİNDEKİ ZAMİRLER TEST-2	108
3. ETKİNLİK	110
4. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-3	112
5. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-4	114
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	116

ÜNİTE - 9 : SIFAT (ÖN AD)

1. SIFAT ÇEŞİTLERİ TEST-1	120
2. SIFAT ÇEŞİTLERİ TEST-2	122
3. SIFATLARDA ANLAM ÖZELLİKLERİ TEST-3	124
4. ETKİNLİK	126
5. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-4	128
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	130

ÜNİTE - 10 : EDAT, BAĞLAÇ, ÜNLEM

1. EDAT, BAĞLAÇ, ÜNLEM TEST-1	134
2. EDAT, BAĞLAÇ, ÜNLEM TEST-2	136
3. ETKİNLİK	138
4. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-3	140
5. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-4	142
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	144

ÜNİTE - 11 : YAZIM KURALLARI, SES OLAYLARI

1. BÜYÜK HARFLERİN KULLANILDIĞI YERLER, TEST-1	148
2. BÜYÜK HARFLERİN KULLANILDIĞI YERLER, TEST-2	150
3. "DE, Kİ, Mİ" NİN YAZIMI TEST-3	152
4. SAYILARIN KISALTMALARIN YAZIMI TEST-4	154
5. SES OLAYLARI TEST-5	156
6. ETKİNLİK	158
7. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-6	160

ÜNİTE - 12 : NOKTALAMA İŞARETLERİ

1. NOKTALAMA İŞARETLERİ TEST-1	164
2. NOKTALAMA İŞARETLERİ TEST-2	166
3. NOKTALAMA İŞARETLERİ TEST-3	168
4. ETKİNLİK	170
5. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-4	172
6. ÜNİTE TEKRAR TESTİ TEST-5	174

10 DENEME **176**

CEVAP ANAHTARLARI **198**

TÜRKÇE

1. ÜNİTE

SÖZCÜKTE ANLAM

KİLİT BİLGİ

- “Gerçek anlam”, sözcüğün aklımıza gelen ilk anlamıdır. Gerçek anlam, aynı zamanda sözcüğün sözlükteki ilk anlamıdır.

“Top hızla elime çarpınca parmağım incindi.”

Gerçek anlam

- Sözcükler bazen cümlede gerçek anlamları dışında kullanılır. Sözcüğün kendi anlamı dışında kazandığı yeni anlam, “**mecaz anlam**”dır. Mecaz anlam, soyut anlam özelliği de taşır.

“Bu işte kesin onun parmağı var.”

Mecaz anlam

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamlıdır?

- A) Tatlı bir rüzgâr yüzümüzü okşuyordu.
 B) Doğa, âdeta beyaz bir gelinlik giymişti.
 C) Ödevlerimi günü gününe yapmaya alıştım.
 D) Her sabah bu yokuşta bir simitçi olurdu.

2. “Sert” sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Sert bir insan olduğundan herkes ondan korkardı.
 B) Bu sert sözleri hiç hoşuma gitmedi.
 C) Bana böyle sert davranmasına dayanmıyorum.
 D) Çok pişen köfteyi sert olduğu için kimse yemedi.

3. 1. Bahçeyi bekleyen nöbetçi öğretmenle konuştuk.
 2. Üç saattir onu havaalanında bekliyoruz.
 3. Annem ve babam benden başarı bekliyorlar.
 4. Durakta otobüs beklerken telefonum çaldı.

“Beklemek” sözcüğü bu cümlelerde kaç değişik anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde mecaz anlamı bir sözcük yoktur?

- A) Aileler şehit olan oğullarına yanıyorlardı.
 B) Bugün işim yok, ödevlerimi yaparım.
 C) Olaylara karşı her zaman kördü.
 D) Çok ağır konuştu diye ona kırıldım.

5. Köpekler, evde de beslenebilen sevimli hayvanlardır. --- sahipleriyle dışarıda gezirler.

Bu cümledeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelirse cümle farklı bir anlam kazanır?

- A) ara sıra B) sık sık
 C) bazen D) nadiren

6.

su – sehpa – sal – sefer – salıncak

Yukarıdaki sözcüklerin sözlükteki sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) salıncak, sal, sefer, sehpa, su
 B) salıncak, sal, sehpa, sefer, su
 C) sefer, sehpa, sal, salıncak, su
 D) sal, salıncak, sefer, sehpa, su

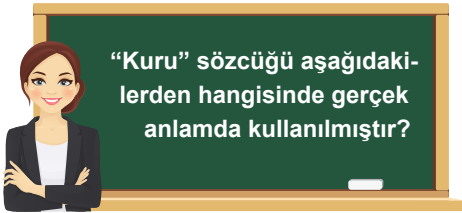
7. Aşağıdakilerden hangisinde terim anlamlı bir sözcük vardır?

- A) Doktor stetoskop ile ciğerlerimi dinledi.
- B) Hayata açılan bir perdedir okul.
- C) Ağacın gölgesinde kuşları dinledik.
- D) Akşam olunca evimize döndük.

8. "Ay" sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde terim anlamlıdır?

- A) Bu gece ay çok parlak.
- B) Canı yanınca "Ay!" diye bağırdı.
- C) Ay, Dünya'nın uydusudur.
- D) Dedem beni "ay yüzlüm" diye severdi.

9.

- A) Bir iki kuru söz söyleyip odadan çıktı.
- B) Kuru çamaşırları ipten topladı.
- C) Kuru bir söyleyişi var yazarın.
- D) Kuru bir hayat sürmekten bıkmıştı.

10. "Hareket" sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde "yola çıkma" anlamında kullanılmıştır?

- A) Amasya'ya hareket ne zaman, diye sordu.
- B) Hareket etme, bacağın kırılmış olabilir.
- C) Yaptığı hareket affedilir gibi değil.
- D) Öğretmenin gösterdiği hareketleri yaptık.

11. Kerem, sakin ve çok

1 2

parlak bir öğrencidir.

3 4

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamlıdır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

12. "Açık" sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde "kolay anlaşılın" anlamında kullanılmıştır?

- A) Kapı açık kalmış, kapatın kapıyı!
- B) Banka bu saatte açık olmaz, yarın gidelim.
- C) Açık sarı saçlarıyla şirin bir kızdı Ayşe.
- D) Açık konuş benimle, neden bana küstün?

KİLİT BİLGİ

• Sözcükler cümlede "bilim, sanat, spor, meslek vb." alanları çağrıştıracak şekilde kullanılmışlarsa bunlar "**terim anlam**"lı sözcüklerdir.

• Bazı terimler ve bunların ait oldukları alanlar şunlardır:

Dil Bilgisi: kök, ek, cümle, terim, nokta, isim, sıfat...

Matematik: açıortay, üçgen, tam sayılar, hacim, küme...

Tiyatro: sahne, perde, dekor, suflör, kostüm...

Müzik: nota, nota değeri, akor, andante...

Basketbol: turnike, basket, asist, blok, hatalı yürüme...

• **Gök cisimleri** terim iken büyük harfle başlar.

"Bugün Ay tutulması var."

• Sözcüklerin bu şekilde birden fazla anlamda kullanılmasına "**çok anlamlılık**" denir. Çok anlamlı sözcükler, **cümlenin anlamına göre** anlam kazanırlar.

KİLİT BİLGİ

• Bazı sözcükler farklı yazılır ama aynı anlamı taşırlar. Bunlar “**eş anlamlı sözcükler**”dir.

kalp – yürek

issiz – تنها

okul – mektep ...

• Bazı sözcükler de eş anlamlı görünür ancak birbirlerinin yerini tam olarak tutmaz. Bunlar, “**yakın anlamlı sözcükler**”dir.

küskün – kırgın

tanıdık – bildik

ezmek – çiğnemek

• Anlamları birbiriyle çelişen, yani karşıt anlamlı sözcüklere “**zıt anlamlı**” sözcükler denir.

güzel – çirkin

iyi – kötü

alçak – yüksek

• Bir sözcük farklı anlamlarda iken farklı zıt anlamlara sahip olur.

Açık – Koyu , Açık – Kapalı

1. Medeniyet – Kanun – Görev – Eylem

Aşağıdakilerden hangisi bu sözcüklerden birinin eş anlamlısı değildir?

A) Fiil

B) Vazife

C) Ceza

D) Uygarlık

2. **Aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangisi anlam ilişkisi yönünden diğerlerinden farklıdır?**

A) Cenk – Savaş

B) Issız – Tenha

C) Asır – Yüzyıl

D) Eş – Dost

3. 1. Kiracımız yarın evi boşaltacak.

2. Babasının hediyesini görünce sevinçten uçtu.

3. Parçanın sonunda bir notayı yanlış çaldım.

4. Evin çatısı dünkü fırtınada hasar gördü.

Bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Kiracı – Terim Anlam

B) Uçtu – Mecaz Anlam

C) Nota – Terim Anlam

D) Çatı – Gerçek Anlam

4.

Helikopterimiz “doğru” sözcüğünün, “eğri” sözcüğünün zıt anlamlısı olarak kullanıldığı cümlenin bulunduğu alana inecektir.

Buna göre helikopter hangi alana iner?

A) Bu yoldan doğru git, hastane hemen solda.

B) Cetvel kullanırsan daha doğru çizgiler çizebilirsin.

C) Doğru konuş benimle, ben senin ablanım!

D) Bana her zaman doğruyu söylerdi.

5.

Aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangisi yakın anlamlıdır?

A) olanak - imkân

B) yaşlı - ihtiyar

C) eş - dost

D) siyah - kara

6.

Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerin hangisinin eş anlamlısı yoktur?

A) Koyun yüreğinin çok lezzetli olduğunu söyledi.

B) Yukarı kattan garip sesler geliyordu.

C) Bu sözcüğün eş anlamlısı yoktur.

D) Yeni kanuna göre burada sigara içilmez.

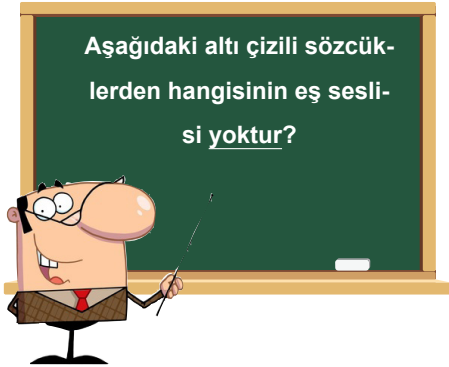
7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) İyi insan da var, kötü insan da var şu dünyada.
 B) Dedem evimizin önüne ve yanına ağaç dikti.
 C) Üst kattaki komşumuz evini alt kata taşıdı.
 D) İlk sınavdan aldığım notu son sınavda düzelttim.

8. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı yoktur?

- A) Yalan
 B) Vazife
 C) Hediye
 D) Koşul

9.

- A) Buraya yolunuz düşerse bize de uğrayın.
 B) Ağacın dalından kiraz yemeye bayılırım.
 C) Dolu yağışı üzüm üreticilerini korkuttu.
 D) Gözüm bozuk olduğu için gözlük kullanıyorum.

10. "Borç" sözcüğünün zıt anlamlısı aşağıdaki cümlelerden hangisinde vardır?

- A) Arabanın fiyatı yüksekti diye onu almadık.
 B) Para biriktirmek istiyor ama bunu beceremiyordu.
 C) Geçimini sağlamak için ikinci bir iş arıyor.
 D) Bu hafta alacaklarımızı almamız gerekiyor.

11. "Yemyeşil kırlarda koşup oynamaya bayılırım." cümlesindeki "bayılmak" sözcüğü hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Kişinin bir şeyi zorla yapması
 B) Kişinin bilincini kaybedip düşmesi
 C) Kişinin bir şeyden çok hoşlanması
 D) Kişinin bir şeyden vazgeçmesi

12. Dağlarıyla, ovalarıyla gölleriyle yurdum ne güzel!

Vatan uğruna nice canlar feda edildi.

Yukarıdaki altı çizili sözcükler arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) güçlü – kuvvetli
 B) zayıf – şişman
 C) yavaş – hızlı
 D) kuru – yaş

KILIT BİLGİ

- Bir sözcüğün olumsuz, onun zıt anlamlısı değildir.

Gelmek – gelmemek (olumsuz)

Gelmek – gitmek (zıt anlamlı)

- Her sözcüğün eş anlamlısı veya zıt anlamlısı yoktur.

- Aynı yazılışta fakat farklı anlamda olan sözcüklere "eş sesli (sesteş) sözcükler" denir.

"Denize dal, deniz kabuğu çıkar benim için..."

Ağacın dalı rüzgârda sallanıyor."

"Dal", eş sesli sözcüktür.

- Düzeltilme işareti alan sözcüklerle aynı yazılıştaki sözcükler arasında sesleşlik olmaz.

Kar – kâr, hala – hâlâ, yar – yâr...

- Sözcükte çok anlamlılık ve sesteşlik birbirine karıştırılmamalıdır. Gerçek anlam ve mecaz anlam, "tek bir sözcüğe" aittir. Sesteş sözcükler ise "iki ayrı gerçek anlamlı sözcükler" dir.

KİLİT BİLGİ

- Beş duyu organımızdan (görme, işitme, tatma, koklama, dokunma) en az biriyle algıladığımız varlıkları karşılayan sözcükler, “**somut sözcükler**”dir.

“Hava, ses, görüntü, toprak, ağaç, ev...”

- Duyu organlarımızla algılayamadığımız, zihnimizde tasarladığımız kavramları karşılayan sözcükler ise “**soyut sözcükler**”dir.

“Hayal, rüya, duygu, hayat, düşünce, sağlık...”

1. Bana neden buz gibisin, diye sordum ona.

Bu cümledeki altı çizili sözcük hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Mecaz anlam
B) Somut anlam
C) Gerçek anlam
D) Terim anlam

2.

Yukarıdaki sözcüklerden hangileri soyuttur?

- A) Koku, Sevinç, Rüya
B) Hava, Koku, Sevinç
C) Sevinç, Keyif, Rüya
D) Yol, Hava, Sevinç

3. “Mavi” sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde soyut bir sözcüğü nitelemiştir?

- A) Mavi gözlerindeki hüznü bizi üzüyordu.
B) Annesi, Elif’in saçlarını mavi boncuklarla süslemiş.
C) Mavi gömleğine dökülen çayın lekesi çıkmadı.
D) Onun mavi umutları vardı geleceğe dair.

4. Aşağıdakilerden hangisinde tüm sözcükler somut anlamlıdır?

- A) coşku – ses – insan – kiraz
B) kalabalık – ses – tas – ay
C) davranış – hava – his – keyif
D) sevgi – koku – ses – hava

5. “Okunmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “anlaşılacak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Dedemin vasiyeti ölümünden sonra okundu.
B) Bu işte isteksiz olduğu gözlerinden okunuyordu.
C) Orhun Abideleri yüz elli yıl önce okundu.
D) Piyasaya çıkan son kitabı herkesçe beğenilerek okundu.

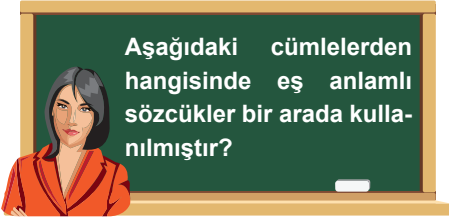
6. “Aktarmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “iletmek” anlamında kullanılmıştır?

- A) Sütü başka bir kaba aktarmalıyız.
B) Bu çocuğun enerjisini güzel şeylere aktarmalıyız.
C) Tarık Buğra’dan bir parça aktaracağım size.
D) Bütün dertlerini annesine mektupla aktarmış.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “büyük” sözcüğü nicelik bildirmez?

- A) Büyük evin girişinde iki ahşap heykel vardı.
 B) Büyük adamdır benim dedem, her şeyi bilir.
 C) Büyük bahçeli, yeni bir ev arıyorlar taşınmak için.
 D) Büyük elmalar, dallardan düşecek gibi duruyordu.

8.

- A) Buz gibi çayın serinliğinde oturup çay içtik.
 B) Yarışmadan aldığım ödül en güzel armağan oldu bana.
 C) Tüm sorulara doğru yanıt verdi üstelik verdiği her cevabı açıkladı.
 D) Havalar bir soğuk bir sıcak, ne giyeceğimizi şaşırdık.

9. Aşağıdakilerden hangisi nitelik – nicelik yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) Pahalı
 B) Otuz beş
 C) İllik
 D) Yalnız

10. Aşağıdakilerden hangisinde “soğuk” sözcüğü nicel anlamlıdır?

- A) Bugün hava soğuk, pikniği erteleyelim.
 B) Soğuk davranışları herkesi üzüyordu.
 C) Soğuk biri olduğundan kimseyle konuşmazdı.
 D) Bana sadece soğuk bir “Merhaba.” dedi.

11. “Hafiflemek” sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde “rahatlamak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Poşetten pirinç paketini çıkarınca elim hafifledi.
 B) Kadın epey kilo verince hafifledi.
 C) Ödevlerimin hepsini bitirince çok hafifledim.
 D) Şu samanların birazını alın da atın yükü hafiflesin.

12. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi nitel anlamlıdır?

- A) Sırtındaki ağır çantayı taşıyamıyordu çocuk.
 B) Yüksek dağlar geçit vermiyordu bize.
 C) Merkeze yakın bir köyde yaşıyorlar.
 D) Yaptığı lezzetli yemekleri herkes beğenirdi.

KILIT BİLGİ

- Bir kavramın, varlığın **nasıl olduğunu** belirten; onların başka varlıklardan ve kavramlardan ayrılan **özelliklerini** bildiren sayılamayan, ölçülemeyen bir değeri veya özelliği ifade eden sözcükler **“nitel anlamlı”**dir.

“Güzel, tuzlu, saygın, korkunç, üzgün...”

- Kavramların **sayılabilen, ölçülebilen ya da azalıp çoğalabilen** durumlarını belirten sözcüklerse **“nicel anlamlı”**dir.

“Büyük, geniş, uzun, yakın, ağır, binlerce...”

KİLİT BİLGİ

1.

- Bazı sözcükler kavramları, nesnelere, varlıkları topluca belirtir. Bu tür sözcükler, “**genel anlamlı**” sözcüklerdir.
- Varlıkları ya da kavramları tek tek sınırlı anlam boyutları içinde karşılayan sözcükler ise “**özel anlamlı**” sözcüklerdir.

GENEL	ÖZEL
canlı	insan
sanat	müzik
şehir	mahalle

- Sözcükler cümlede genel veya özel anlam kazanabilir.

“Roman, uzun soluklu bir eserdir.” (Roman, bu cümlede genel anlamlı)

“Elimdeki roman bitmek üzere.” (Roman, bu cümlede özel anlamlı)

- “Yansımalar”, doğadaki seslerin taklit edilmesiy-le oluşan sözcüklerdir.

“Çat, pat, küt, tak, şangır, gür, hor, miyav...”

- Yansımalar mutlaka ses taklidi olmalıdır. Görme duyusuna ait bazı kelimeler, yansıma sözcükleri andırsa da yansıma olarak kabul edilmez.

“Pırl pırl, ışıl ışıl, ötmek, parıltı, kişnemek... yansıma sözcük değildir.”

- Yansıma sözcük, gerçek anlamdan uzaklaşarak mecaz anlamda kullanılırsa yansıma özelliğini yitirir.

“Bütün gün evde sıkıntıdan patladım.”

Aşağıdakilerden hangisinde özelden genele doğru bir sıralama vardır?

- A) defter – kalem – dergi – kitap
- B) bölge – il – semt – mahalle
- C) sınıf – öğretmen – ders – defter
- D) çınar – ağaç – bitki – canlı

2.

“Kan beynine sıçramak” deyiminin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Korkmak
- B) Acımak
- C) Çok kızmak
- D) Heyecanlanmak

3.

Adam, --- . Bu nedenle onunla anlaşmak zor olacaktır.

Bu cümledeki boşluğa aşağıdaki deyimlerden hangisi gelmelidir?

- A) işini ciddiye alıyordu
- B) işe dört elle sarılıyordu
- C) işi yokuşa sürüyordu
- D) işi tatlıya bağlıyordu

4.

“Çocuk” sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde diğerlerinden daha genel anlamda kullanılmıştır?

- A) Çocuk, büyüklerden daima ilgi ister.
- B) Çocuk birden ağlamaya başladı.
- C) Bu çocuk mu seni dövdü?
- D) O çocuğu her gördükçe içim sızlıyor.

5.

Aşağıdaki deyimlerden hangisi “birine bir şeyi söyletmeye çalışmak” anlamındadır?

- A) Ağız açık kalmak
- B) Ağız aramak
- C) Ağızını tıkmak
- D) Ağız birliği etmek

6.

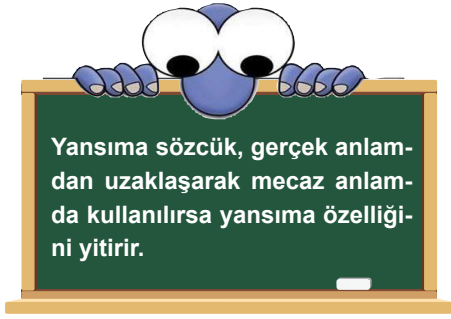
Aşağıdakilerin hangisinde genelden özele doğru bir sıralama yoktur?

- A) En sevdiğim çiçek, karanfildir.
- B) Aylar arasından mayısın özel bir yeri var bende.
- C) Düşünebilen tek canlı, insandır.
- D) Resim, onun uğraştığı tek sanattır.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yansıma bir sözcük yoktur?

- A) Gürültünün nereden geldiğini bilmiyorum.
B) Gözlerindeki ışıltıyı görmeliydin.
C) Şırl şırl akan derenin sesi bizi dinlendirdi.
D) Arı vızıltısı başımızı şişirdi.

8.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu açıklamanın bir örneği vardır?

- A) Annesine çatır çatır laf yetiştiriyor.
B) Kapı gıcırıyor diye bin kez söyledim.
C) Çalılar arasından bir hışırtı geldi.
D) Babamız yatar yatmaz horlardı.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde deyim cümlelerin anlamına uygun kullanılmamıştır?

- A) Köşe bucak kaçarak herkesle dost olurdu.
B) Bin dereden su getirdik ama ikna olmadı babam.
C) Yemek yemezsen bir deri bir kemik kalırsın.
D) Babasına sırtını dayadığı için kendine güveniyor.

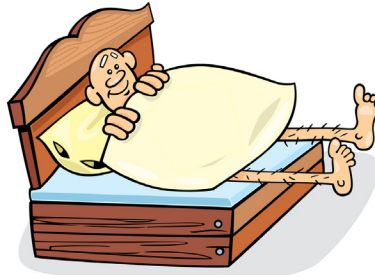
10. "O doğru söylüyormuş --- biz bunu anlayamamışız." cümlesindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) ama B) fakat
C) ancak D) veya

11. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi ikisi birbirleriyle sestese değildir?

- A) Sol yanım ağrıyor, anne!
Bu çiçek solmuş.
B) Kar yağsa keşke buraya da.
Ne kâr ne de zarar ettik bu işten.
C) Bin kez dedim bunu sana!
Ata bin de dolaş biraz.
D) Bir sal yapıp suya bıraktık onu.
Kuşu kafesten sal da kuş uçuşsun.

12.

Yukarıdaki resim, aşağıdaki atasözlerinden hangisini anlatmaktadır?

- A) Son pişmanlık fayda etmez.
B) Ayağını yorganına göre uzat.
C) Su uyur, düşman uyumaz.
D) Duvarı nem, insanı gam yıkar.

KİLİT BİLGİ

- Anlatımı etkili kılmak için bir olay veya durum üzerine söylenen, iki veya daha fazla sözcüğün kendi anlamlarını yitirip bir araya gelmesiyle oluşan kalıplaşmış mecaz anlamlı sözcük öbeklerine "deyim" denir.

- Deyimler, cümle değildir, sözcük grubudur.

"Kulak kabartmak, göze girmek, işe yaramak, etekleri zil çalmak..."

- Deyimler kalıplaşmış olduğundan deyimlerin hiçbir sözcüğü değiştirilemez, deyimlerde sözcüklerin eş anlamlıları kullanılamaz.

- Az sözle çok şey anlatmak ve içinde olduğumuz durumu en güzel şekilde özetlemek için kullandığımız, öğüt ve ders verici cümlelere "atasözü" deriz.

- Atasözleri de deyimler gibi kalıplaşmıştır, bunların hiçbir sözcüğü değiştirilemez.

El, elden üstündür.

Ağaç yaşken eğilir.

Damlaya damlaya göl olur.

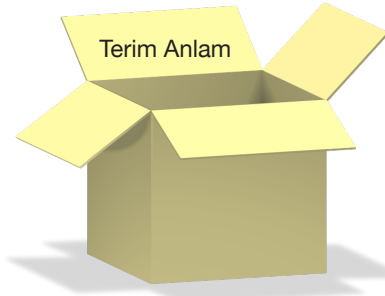
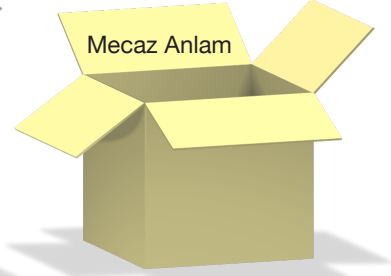
Terzi kendi söküğünü dikemez.

Etkinlik 1

Cümlelerdeki altı çizili sözcükleri gerçek anlam, mecaz anlam ve terim anlam kutucuklarına yerleştiriniz.

1. Boş sözlerle kimseyi oyalama.
2. Sıcaktan dolayı tarladakiler rahat çalışmıyor.
3. Sınavdaki sorular çocukları epey terletmiş galiba.
4. Bugün öğretmen sıfatlar konusunu işleyecek.
5. Eğitilmiş köpekler uyuşturucunun kokusunu alabiliyor.
6. Bizleri yetiştiren ailemize minnettarız.
7. Soğuk su içersen boğazın ağrır, dedi annem.
8. Oğlu kaybolan annenin içi yanıyordu.
9. Takılarımı koyduğum boş kutu yatak odasında.
10. Bu ressam, resimlerini hep büyük tuvallere yapıyormuş.

Etkinlik 2

Aşağıdaki somut ve soyut sözcükleri ait oldukları gemilere yerleştirelim.

Sis

Korku

Traktör

Ses

Koku

Görgü

Durum

Şehir

Taş

Merak

Özgürlük

Görüntü

İstek

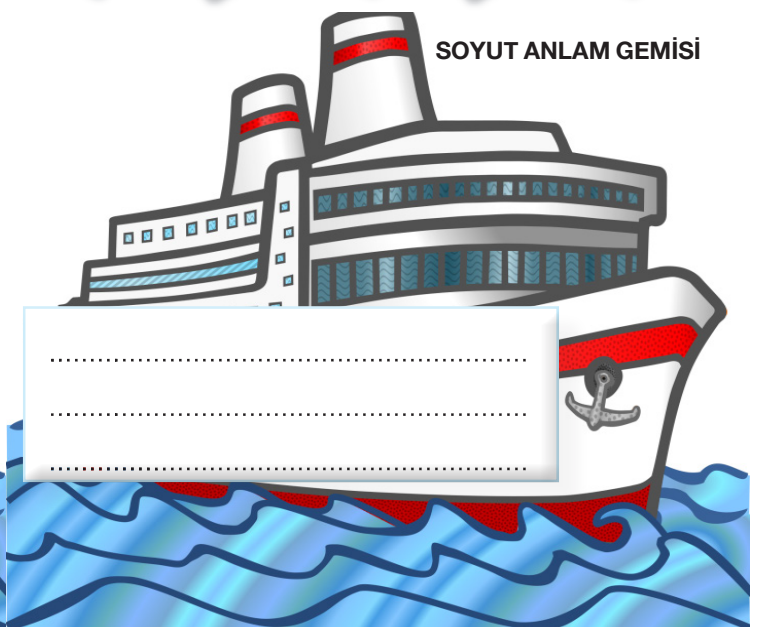
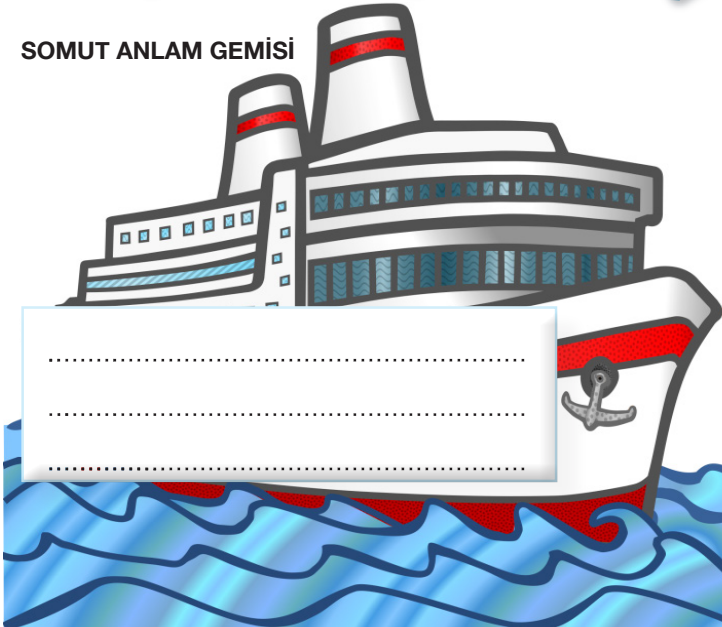
Bulut

Okul

Keyif

SOMUT ANLAM GEMİSİ

SOYUT ANLAM GEMİSİ

Etkinlik 3

Aşağıdaki tabloyu genel anlamlı ve özel anlamlı sözcük çiftleri oluşturacak şekilde tamamlayınız.

GENEL ANLAMLI SÖZCÜKLER	ÖZEL ANLAMLI SÖZCÜKLER
Sanat	Müzik
Canlı	.....
.....	Çocuk
Şehir	.....
.....	Çam ağacı
Çiçek	.....
.....	Güvercin

Etkinlik 4

Aşağıdaki sözcükleri eş anlamlılarıyla eşleştiriniz.

1	affetmek	e	a	al
2	cahil		b	birdenbire
3	gaye		c	şüphe
4	soluk		ç	cesur
5	kuşku		d	bilgisiz
6	aniden		e	bağışlamak
7	kırmızı		f	nefes
8	yürekli		g	amaç

Etkinlik 5

Aşağıdaki sözcüklerin zıt anlamlılarının olduğu balonu istediğiniz renkte boyayınız.

Etkinlik 6

Aşağıdaki sestesh sözcükleri iki anlamıyla ayrı ayrı cümlelerde kullanın.

El: .....

.....

Dal: .....

.....

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi terim değildir?

- A) Öğretmen bizden silindir çizmemizi istedi.
- B) Güneş, orta büyüklükte bir yıldızdır.
- C) Bana söylediğin o kırıncı cümleyi unuttum.
- D) Türkçede bugün cümle türlerini işledik.

2. Aşağıdakilerden hangisi bir deyim değildir?

- A) Göz boyamak
- B) Rahat etmek
- C) Canından bezmek
- D) Eli kolu bağlı olmak

3. 1. Sönmüş volkan yeniden faaliyete geçmiş.
2. Özür dileyince öfkesi sönüverdi.
3. Balonum söndü, tekrar şişirelim onu.
4. Sana olan kini hiç sönmeyecek galiba.

“Sönmek” sözcüğü, yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

4. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı yoktur?

- A) Oynadığımız park evimize çok yakın.
- B) Bu ıssız eve girmeyin sakın !
- C) Kalbinden ameliyat olan babam şimdi iyi.
- D) Annemin tavsiyesiyle bu eteği aldım.

5. Yazar --- baharda yenilenmesi gibi insanın da --- için doğal bir reçeteye ihtiyacı olduğunu anlatmaktadır.

Bu cümledeki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) gökyüzünün – yaşamak
- B) doğanın – yenilenmek
- C) insanın – eğlenmek
- D) doğanın – doğmak

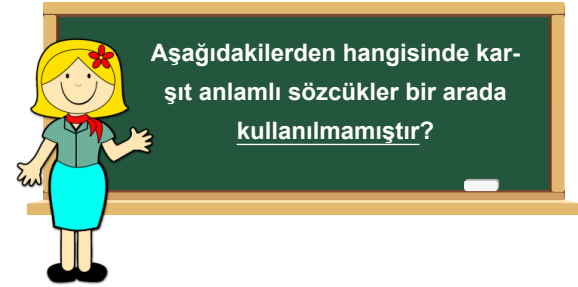
6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde genelden özele bir sıralama vardır?

- A) Bu aileden iki çocuk da ilkokula gidiyor.
- B) “Büyük Umutlar” yazarın romanları arasında en beğendiğim.
- C) Menekşem hariç, diğer çiçeklerim hep solmuş.
- D) Hamsi, diğer küçük balıklar arasında en lezzetlisi.

7. “Tadı tuzu kalmamak” deyiminin anlamı aşağıdaki cümlelerden hangisinde vardır?

- A) Yaşamdan zevk almayı bilen biriydi.
- B) Buraların eski ilgi çekiciliği, güzelliği yok artık.
- C) Dişçiye gideceğini duyunca korkudan titredi.
- D) Yemeğin tuzu eksik, bana tuzu uzatır mısın?

8.

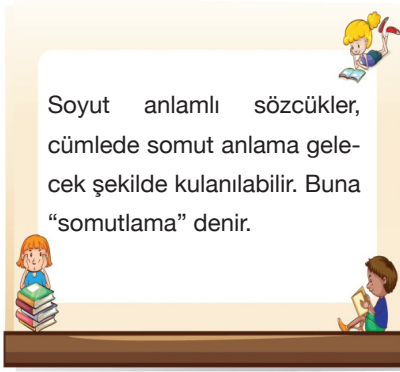

- A) Hava bir gün açık, bir gün kapalı.
- B) Sağa sola koşuyordu çocuklar.
- C) Bir o yana bir bu yana kaçtı köpek.
- D) Sen hep gül, sakın ağlama!

9. Aşağıdakilerden hangisinde terim anlamlı bir sözcük yoktur?

- A) Hakemin verdiği sarı karta itiraz edildi.
- B) Bu notanın değerini bilen var mı?
- C) Bugün karenin alanını hesaplamayı öğrendik.
- D) Söylediğin her sözcük gönlümde yara oldu.

10.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde somutlama vardır?

- A) Mutluluk çiçek açtı 23 Nisan'da.
- B) Özgürlük elden giderse insan yaşayamaz.
- C) Huzuru, deniz kenarında yaşamakta bulmuştu.
- D) Sıkıntılarını yazar, sonra bana okuturdu.

11. Bir gün onun iyi biri olduğunu sen de göreceksin.

Bu cümledeki "görmek" sözcüğünün anlamı aşağıdaki cümlelerden hangisinde vardır?

- A) Dün huzurevindeki dedemi ziyaret ettim.
- B) Bu ovalar birçok savaşa sahne oldu.
- C) Bütün gün peribacalarını gezdik.
- D) Ne kadar kırdığımı o da anladı nihayet.

12. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi sesteş değildir?**

- A) At, yılanı görünce birden huysuzlaştı.
- B) Bir yıl daha iyisiyle kötüsüyle geçip gitti.
- C) Sel baskınında hasar gören ev sayısı arttı.
- D) Ceyhun, 18 oy alarak başkan seçildi.

13. "Büyük" **sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde nicel anlamda kullanılmamıştır?**

- A) Büyük valizi uçağa almadılar.
- B) Oku ki büyük adam olasin, der babam.
- C) Evin büyük ve gösterişli bir salonu vardı.
- D) Büyük binanın girişindeki görevli bize yardım etti.

- 14. 1. Yüreği taş adamlar, köpeğe eziyet ettiler.
- 2. Benim bununla aynı renkte topum var.
- 3. Bu ağacın dalını kim kırmış?
- 4. İri, kara gözlerinde ışığı gördüm.

Bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerle, aşağıdakilerden hangisi örneklenmemiştir?

- A) Gerçek anlam
- B) Mecaz anlam
- C) Sesteş sözcük
- D) Terim anlam

15. **Aşağıdakilerden hangisinde atasözlerinin etkileyiciliği anlatılmak istenmiştir?**

- A) Atasözleri mecaz anlamlıdır.
- B) Atasözleri, sirke gibi keskindir.
- C) Atasözleri birer cümledir.
- D) Atasözleri kalıplaşmıştır.

16. **Aşağıda "iş" sözcüğünün anlamları ve cümlede kullanımları verilmiştir?**

- 1. İş bittikten sonra yemek yedik.
- 2. Yeni işinden çok memnundu abim.
- 3. İşime gelmeyi niçin yapayım?
- 4. Etrafın gülüşmeleri arasında iş anlaşıldı.

- a) Sorun, mesele.
- b) Çalışma
- c) Yarar, çıkar.
- d) Meslek

Bu sözcüğün anlamları ile bunların cümlede kullanımını eşleştirmek istendiğinde doğru eşleştirme aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) 1-d, 2-b, 3-c, 4-a
- B) 1-d, 2-c, 3-a, 4-b
- C) 1-b, 2-d, 3-c, 4-a
- D) 1-c, 2-a, 3-b, 4-d

NOT ALINIZ

A series of 20 horizontal blue lines spaced evenly down the page, providing a template for writing.